

SEYRÎ, YOZGATLI (1268/1852?-1333/1917)*

Tekke şairi

Petek Ersoy İNCİ

Anahtar Kelimeler: Seyrî, Tekke Edebiyatı, Yozgat, 19. Yüzyıl Türk Edebiyatı

Hakkında çok az çalışma olan ve gerçek adı bilinmeyen şair, şiirlerinde Seyrî mahlâsını kullanmıştır. Şairin doğum yeri Yozgat'tır. Ne zaman doğduğuna ilişkin kesin bilgi olmamakla birlikte, 1852 yılında doğduğu düşünülmektedir. Yozgat'ta köklü bir aile olan Kurrazâdeler'den Hacı Ahmet Efendi'nin oğlu olarak dünyaya geldiği bilinen Seyrî'nin dedesi, Çapanoğullarından Mustafa ve Süleyman tarafından yaptırılan Ulu Camiin imamı olarak uzun yıllar görev yapmıştır. Seyrî de bu gelenek içerisinde yetişmiş, tahsil görmüş ve hafız olmuştur. Medreseden mezun olan Seyrî, hafızlığın yanı sıra şair olarak da Yozgat'ta şöhret kazanmıştır. Seyrî, Yozgat'ın Yukarı Nohutlu Mahallesi'ndeki evinde 1917'de vefat etmiştir (Oğuz 1994: 142).

Seyrî'nin eserleri konusunda yapılan araştırmalara bakıldığında müstakil bir eserinin olmadığı, sadece sınırlı sayıda şiirinin bulunduğu tespit edilmiştir (Oğuz 1994: 142). Seyrî'nin edebî kişiliği hakkında yapılmış çalışmalara bakıldığında Işıtman, Oğuz ve Yurt Ansiklopedisi'nde kimi bilgilere rastlanır. Tüm kaynaklarda ortak olan nokta, şiirlerinde hece ve aruz veznini birlikte kullanması, şairliğindeki hünerin yaptığı tahsilin yanı sıra Yozgat'a gelen Emrah, Pesendi, Nuri, Ceyhunî gibi âşıkları da dinleyerek geliştirmesi, hatta zaman zaman atışmalara da katılmasına bağlanabilir. Işıtman, Seyrî'nin saz çaldığını da iddia etmektedir (Işıtman 1964: 3516). Ne var ki Oğuz, Seyrî'nin medreseli şairlerden olması ve hafızlık, imamlık gibi görevlerden gelmesi nedeniyle saz şairi olmadığını düşünmektedir (Oğuz 1994: 142). Seyrî'nin aldığı dinî eğitim, edebî kişiliğini oluşturmuştur. Bu yüzden de mutasavvıf kimliği şiirlerinde açıkça görülmektedir. Bu anlamda Arapça ve Farsça tamlamalar, dinî mazmunlara şiirlerinde rastlanır.

Eserlerinden Örnekler

Gazel

Ey dilârâ ahvâlimi canana bildir bak ne der

Ruhları al gözleri mestane bildir bak ne der

Varma destursuz huzur-ı yâre Allah aşkına

Doğrusun söyle mürüvvetskâna bildir bak ne der

Çaresiz kaldım tabibim çare-sâz eyle bana

Başın için Lokman'a bildir bak ne der

Gezsem takrir ile başın için ey bâd-ı sâbâ

Merhamet kânı olan sultana bildir bak ne der

Dertli Seyrî'nin vücudunu lebin eyler harap

Var yürü derdimi ol şeh-i hubana bildir bak ne der

Oğuz, M. Öcal (1994). "Seyrî". *Yozgat'ta Halk Şairliğinin Dünü, Bugünü*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay. 142-144.

Kaynakça

İŞİTMAN, M. (1964). "Yozgatlı Seyrî." *Türk Folklor Araştırmaları*. 9 (182): 3516-3517.

OĞUZ, M. Ö. (1994). "Seyrî." *Yozgat'ta Halk Şairliğinin Dünü, Bugünü*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yay. 142-144.

ANSİKLOPEDİSİ., . (1984). "Yozgat Yöresel Halk Edebiyatı". C. 10. İstanbul: Anadolu Yay. 7692-7693.

* Bu madde, Petek Ersoy İNCİ, "SEYRÎ, Yozgatlı", Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü, <https://teis.yesevi.edu.tr/madde-detay/seyri-yozgatli> adresinden Türk Edebiyatı İsimler Sözlüğü tarafından verilen izinle alınmıştır.